

**Funktionsrätt Sveriges analys
av partiernas politik
i våra frågor
inför valet i september 2022**

Inför förra valet 2018
ställde vi många frågor om LSS,
Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.
Det gör vi inte nu 2022
eftersom vi tycker att situationen blivit bättre.

Nu ställer vi frågor om jämlik hälsa,
eftersom personer med funktionsnedsättning
ofta har sämre hälsa än andra.

För att få en god hälsa,
måste vården vara bra
och ges till alla som behöver den.
Men det behövs fler saker:

- Trygghet och rättvisa
- Bra skola och utbildning
- Möjlighet att arbeta och tjäna pengar.

Alla saker som påverkar hälsan
är viktiga rättigheter
i Funktionsrättskonventionen;
FN:s konvention om rättigheter
för personer med funktionsnedsättning.

23 frågor

Vi har ställt 23 frågor om jämlik hälsa till alla partier i Riksdagen.

Vi har räknat hur många gånger de svarade ja på våra frågor. Svaret ser du i denna tabell:

Parti	Förkortning	Antal Ja-svar
Vänsterpartiet	V	23
Liberalerna	L	22
Miljöpartiet	MP	21
Sverigedemokraterna	SD	21
Centerpartiet	C	20
Kristdemokraterna	KD	15
Moderaterna	M	11
Socialdemokraterna	S	10

Vi tror att de som har många ja-svar vill ungefär samma sak som vi.

**Partierna kunde också beskriva
varför de svarade ja eller nej.**

De som kunde förklara varför
på ett bra sätt
fick högre poäng.

Då blev ordningen så här:

Bildförklaring

Vänsterpartiet 95 poäng av 100 möjliga.

Miljöpartiet 94

Liberalerna 89

Centerpartiet 87

Sverigedemokraterna 86

Kristdemokraterna 76

Socialdemokraterna 63

Moderaterna 53 poäng.

Partiernas ordning

1:a plats: Vänsterpartiet

Vänsterpartiet svarade ja på alla våra frågor.

Deras förklaringar visar att de kan och förstår frågorna bra.

De senaste fyra åren har Vänsterpartiet visat att de kämpar för vår sak.

Vänsterpartiet har bland annat lämnat dessa förslag till Riksdagen:

- Det ska bli billigare att gå till tandläkaren.
- Personer med funktionsnedsättning som drabbas av hatbrott ska få mera hjälp i domstolen.

2:a plats: Miljöpartiet

Miljöpartiet svarade ja på 21 av våra 23 frågor.

De ger långa och trovärdiga förklaringar till sina svar.

Miljöpartiet har goda kunskaper om våra frågor.

De senaste fyra åren har de visat att de kämpar för vår sak. De har varit med i den regering som förbättrat LSS och som höjt garantinivån i sjuk- och aktivitetsersättningen.

- Miljöpartiet har sett till att de som utbildar sig

till lärare och rektorer
får lära sig mer om ADHD
och andra diagnoser
under sin utbildning.

- Miljöpartiet har jobbat för tidigt stöd till elever i skolan.
- Miljöpartiet har också lagt pengar på att fler personer med funktionsnedsättning ska få ett jobb.

3:e plats: Liberalerna

Liberalerna har svarat ja
på 22 av våra 23 frågor,
alltså fler än Miljöpartiet.
Men Liberalernas förklaringar
är inte lika bra.

Liberalerna har länge
brytt sig om våra frågor.
De var med och införde LSS-lagen.

De senaste fyra åren
har Liberalerna föreslagit
flera bra saker i riksdagen:

- Starkare skydd mot hatbrott
- Starkare rättigheter i skolan
- Göra Funktionsrättskonventionen till svensk lag

Men vi och Liberalerna tycker inte lika
när det gäller inkluderingen i skolan.

Inkludering betyder att skolan
är ansvarig för alla elever
oavsett deras olika egenskaper.

I en inkluderande skola finns gemenskap
och olikhet ses som en tillgång.
Alla elever känner sig delaktiga
i en inkluderande skola.

Liberalerna menar att
inkluderingen har gått för långt.
De vill starta specialklasser,
för barn som behöver mycket
stöd och hjälp.

Funktionsrätt Sverige
vill inte att barn med funktionsnedsättning
går i särskilda skolor eller klasser.
Vi vill att alla barn ska gå inom samma skola
och få den hjälp de behöver där.

Liberalerna tycker ändå
att rättigheter för personer med funktionsnedsättning,
det vi kallar funktionsrätt,
är viktigt.

4:e plats: Centerpartiet

Centerpartiet har svarat ja
på 20 av våra 23 frågor.
Det är fler än tidigare år
för Centerpartiet.
Det är vi glada för.
Centerpartiet ger också
många bra förklaringar.

De senaste fyra åren
har Centerpartiet lagt flera bra förslag:

- Öka kunskaperna om funktionsnedsättningar i skolan.
- Låt fler få hjälpmedel.

- Ge funktionsrättsorganisationerna mer bidrag från staten.

5:e plats: Sverigedemokraterna

Sverigedemokraterna svarar

precis som Miljöpartiet

ja på 21 av våra frågor.

Det är fler än tidigare år för Sverigedemokraterna,

men Sverigedemokraterna har inte så bra förklaringar.

Sverigedemokraterna skriver att FN-konventionen

om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska bli lag i Sverige.

Men SD skriver inte vad

som ska göras för att komma dit.

Vi vill veta vad partierna vill göra,

innan vi når målet på lång sikt.

Här saknar vi svar från Sverigedemokraterna.

Sverigedemokraterna har

ett funktionsrättspolitiskt program.

Det är bra.

Men vi funderar på om det går

att lita på partiet,

eftersom många är tveksamma till

om SD tycker att alla människor

har lika stort värde.

Just att människor är

och får vara olika

är något som är mycket viktigt

i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna.

6:e plats: Kristdemokraterna

Kristdemokraterna har svarat ja

på 15 av våra frågor.

De har väl genomtänkta

och kunniga förklaringar.

KD har en tydlig politik på funktionsrättsområdet.

De har drivit på förbättringar inom LSS.
Det är bra att både Kristdemokraterna
och Moderaterna
vill ha lika regler i hela Sverige

- för rehabilitering
- för habilitering
- och för hjälpmedel.

Men Kristdemokraterna har inte
svarat ja på vår fråga
om nationell handlingsplan,
som handlar om sjukvården.

Vi har förtroende för Kristdemokraternas engagemang
i våra frågor.

7:e plats: Socialdemokraterna

Socialdemokraterna svarar bara ja
på 10 av våra 23 frågor.
Det gör att de hamnar näst sist
på vår lista.

Under de fyra år
då Socialdemokraterna suttit i regeringen
har de förbättrat flera
av våra områden,
bland annat när det handlar om
rättigheter till LSS
och höjd garantinivå
i sjuk- och aktivitetsersättning.

Men denna valrörelse lyfter vi andra frågor,
som bland annat innebär
att mer makt skulle gå till staten
och mindre makt till regioner
och till kommuner.

Vi vill att staten ska bestämma mer om vården.
Det har inte Socialdemokraterna svarat ja på.

Vi tycker också det är svårt att förstå
varför Socialdemokraterna inte vill
stärka skyddet mot hatbrott
för personer med funktionsnedsättning.

Socialdemokraterna säger att
de gärna vill ge mer pengar
till funktionshindersorganisationerna.
Nu ser vi fram emot att de gör det.

8:e plats: Moderaterna

Moderaterna har svarat ja
på 11 av våra 23 frågor.
Vi tycker inte att deras förklaringar räcker.
De saknas eller är för korta.
Vi har heller inte sett
några förslag från Moderaterna
inom våra områden.

Det är bra att både Moderaterna
och Kristdemokraterna
vill ha lika regler i hela Sverige

- för rehabilitering
- för habilitering
- och för hjälpmedel.

Moderaterna har svarat ja
på vår fråga om de vill ha
en nationell handlingsplan för sjukvården.

Moderaterna har inga förslag
om hur skolan ska fungera
för elever med funktionsnedsättning.

Moderaterna saknar också förslag om hur personer med funktionsnedsättning ska få stöd att komma ut i arbetslivet och jobba.

Moderaterna är det enda partiet som inte vill ge mer pengar till funktionsrättsorganisationerna.

Några viktiga frågor

1. Nationell handlingsplan för jämlik vård

Vi frågade partierna
om de vill göra en plan för vården
som ska gälla för hela Sverige,
för att skapa en mer jämlik vård.

Alla partier svarade ja,
utom Socialdemokraterna och Kristdemokraterna.
De svarade nej av olika anledningar.

Socialdemokraterna svarade nej,
eftersom de menar att
vården ska styras av regionerna,
inte av staten.

Kristdemokraterna vill flytta ansvaret över vården
från regionerna till staten.

Kristdemokraterna svarade nej på vår fråga,
för att de ville veta mer
om vårt förslag först.

2. Ändra skollagen så att elever inte diskrimineras

Vi frågade partierna
om de vill ändra i skollagen
så att inte skolor kan säga nej
till att ta emot elever med funktionsnedsättning
bara för att det är dyrt eller svårt.

Tre partier vill göra den ändringen.
Det är Vänsterpartiet,
Liberalerna
och Centern.
De tre partierna förklarar sina svar
på olika sätt.

Kristdemokraterna svarar nej,
men vill undersöka frågan närmare.

Socialdemokraterna,
Moderaterna,
Miljöpartiet
och Sverigedemokraterna
svarar nej,
eftersom skolor ibland inte
får pengar av kommunen
för att bygga om skolor så att de passar alla.
Därför kan inte vissa skolor
ta emot alla elever.

3. Minskad arbetslöshet

Vi frågade partierna
om de vill ta fram en plan
som ska gälla hela Sverige,
med åtgärder för att fler
personer med funktionsnedsättning
ska jobba.

Dessa partier svarade ja:
Vänsterpartiet, Miljöpartiet,
Liberalerna, Centerpartiet
och Sverigedemokraterna

Dessa svarade nej:
Socialdemokraterna, Moderaterna,
Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna.
Socialdemokraterna menar
att Arbetsförmedlingen har ett ansvar
för att ta fram åtgärder.
Därför behöver inte politikerna
göra en särskild plan.

Kristdemokraterna tycker också
att Arbetsförmedlingen har ansvar,
men det partiet har flera andra
intressanta förslag.
Kristdemokraterna vill utreda
hur det kan bli lättare

för små och medelstora företag
att anställa personer med funktionsnedsättning.

Moderaterna vill
att fler arbetsgivare,
ska få hjälp från staten
att betala ut lön för anställda
som har funktionsnedsättning.

Sverigedemokraterna förklarar inte
varför de svarar nej på frågan.

4. Hjälp i domstol

Vi frågade partierna
om de vill öka den hjälp man kan få
om man hamnar i en **domstol**.

Vi frågade om personer med funktionsnedsättning
ska skyddas mot **hatbrott**
på samma sätt som exempelvis homosexuella.

Alla partier svarar ja på den frågan,
utom Socialdemokraterna och Moderaterna.

Vi frågade om det ska vara **gratis**
att få hjälp av en advokat
för någon som hamnar i förvaltningsdomstolen.

Vänsterpartiet, Miljöpartiet,
Liberalerna och Centerpartiet säger ja,
och de partierna tycker
att rättshjälpen behöver utvecklas.
Alltså att fler ska få ekonomisk hjälp
när de hamnar i domstol.
Moderaterna är inte lika säkra på det.
Sverigedemokraterna säger nej.

Liberalerna och Kristdemokraterna vill skapa en särskild myndighet som ska heta "LSS-inspektion". Den ska hjälpa personer som vill ha hjälp i domstolen.

Socialdemokraterna svarar nej på båda frågorna.

Alla våra frågor till partierna

Här kan du läsa de 23 frågor som vi ställde till partierna.

De handlar om de områden som vi beskrivit:

- Jämlik vård
- Trygghet och rättvisa
- Bra skola och utbildning
- Möjlighet till arbete och försörjning

Frågorna är inte skrivna på lättläst eftersom partierna inte fick dem på lättläst.

Om du vill läsa alla svar, så finns de på vår hemsida www.funktionsratt.se